

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

[Εγκατάλειψη]

Κανένας δημόσιος δρόμος δε βγάζει σ' εκείνο το μέρος. Όλοι οι δρόμοι τραβούν πίσω από τους μικρούς λόφους που κλείνουν την άγωνα γη του τόπου, όπου ο οδοιπόρος δε θα βρει δέντρο μήτε ένα. Σκίνα μονάχα βρίσκονται, αγκάθια, βούρλα και άμμος. Χέρια ανθρώπων από αιώνες πολλούς δεν όργωσαν το χώμα, κι ο άμμος κι η βροχή και ο ήλιος έκαμαν το έργο τους χωρίς τον ιδρώτα του ανθρώπου. Οι λόφοι προχωρούν ως χαμηλά στη θάλασσα, τη ζώνουν και κάνουν ένα φυσικό κόρφο που αφήνει ένα στενό πέρασμα κατά το πέλαγο.

Ηλία Βενέζη, Γαλήνη

- Στο κείμενο παρατηρούμε :

Η άκλιτη λέξη →	στη φράση →	μπήκε μπροστά	και φα- νερώνει μαζί του
↓	↓	↓	↓
από χωρίς	από αιώνες πολλούς χωρίς τον ιδρώτα του ανθρώπου	από το όνομα αιώνες από το όνομα τον ιδρώτα	χρόνο στέρηση
ως	ως χαμηλά στη θά- λασσα	από το επίρρημα χαμηλά	τόπο
κατά	πέρασμα κατά το πέ- λαγο	από το όνομα το πέλαγο	τόπο

- ⊙ Οι άκλιτες λέξεις που μπαίνουν μπροστά από άλλες λέξεις και φανερώνουν μαζί τους τόπο, χρόνο, στέρηση, αιτία, τρόπο, ποσό κτλ. λέγονται **προθέσεις**.

- Οι προθέσεις είναι :

με, σε, για, ως, προς,
μετά, παρά, αντί(ς), από, κατά
δίχως, χωρίς, ίσαμε

• Μερικές προθέσεις χρησιμεύουν ως πρώτα συνθετικά :	<p><i>προς + φέρω → προσφέρω</i>
<i>από + θήκη → αποθήκη</i></p>
• Η πρόθεση από παθαίνει συχνά αποκοπή :	<i>απ' τον ουρανό</i>
• Η πρόθεση σε ενώνεται σε μια λέξη με το άρθρο που αρχίζει από τ :	<p><i>στον κήπο</i>
<i>στη θάλασσα</i>
<i>στο χωράφι</i></p>
• Μερικές προθέσεις παθαίνουν συχνά έκθλιψη :	<p><i>σ' εκείνο το μέρος</i>
<i>γί' αυτό</i>
<i>μ' εκείνον</i></p>

Ασκήσεις

* 1 Να σχηματίσεις φράσεις με τις προθέσεις : μετά, κατά, ως, παρά.

* 2 Να συμπληρώσεις το κενό με την πρόθεση που ταιριάζει :

κατά	... κρεμεζιά τριανταφυλλιά ήταν ακουμπισμένη.
σε	... αύριο έχουμε καιρό.
αντί	Διψούν οι κάμποι... νερό και τα βουνά... χιόνια.
για	... να μελετάς, εσύ παίζεις.
από	... τις δύο ήρθε και ο πατέρας.
με	... μακριά τον χαίρετά κι... κοντά του λέει.
ως	Μικρό πουλί τριανταφυλλί δεμένο... κλωστήτσα.
	... σγουρά φτεράκια του στον ήλιο πεταρίζει.